

Tiede ja taide: Tampereen taidemuseon johtaja Taina Myllyharju avasi Luopioisten taidekesän:

”Ei ole ensimmäinen kerta kun Mikkolan Navetta yllättää”

LUOPIOINEN

Luopioisten taidekesässä siirrytään pimeälle puolelle – ja tullaan valaistuksen vallassa takaisin.

Taidekesän kokonaisuus rakentuu pimeään aineen ympärille; eli aineen jota ei voi suoraan nähdä tai koskettaa. Vaikka pimeä aine pysyy meille näkymättömissä, on se kaikkialla: se muodostaa ylivoimaisesti suurimman osan maailmankaukkeuden masasta.

Mutta miten sellaista asiaa voidaan käsitellä, johon aistimme eivät luonnollisesti kykene? Luopioisissa vastauksen voi tänä kesänä nähdä ja kuulla – jos vain uskaltaa astua valosta pimeyteen.

Tämän vuoden Luopioisten taidekesän näyttelyn *Totuuden kaleidoskooppi* on koonnut Muodonmuutos ry. Perustusta näyttelylle alettiin luoda jo kaksi vuotta takaperin, kun pohdinnat pimeästä aineesta alkoivat.

Keskiössä olivat kysymykset siitä, miten avata tieteen vaikeaselkoiset kaaviot ja symbolit laajemmalle yleisölle. Lisäksi huomattiin, että tiede ei myöskään rajoitu edellä mainittuihin, sillä myös tiede on tunteiden herättäjä; tunteiden skaala liikkuu onnistumisen riemusta epätoivon tuntemuksiin.

Totuuden kaleidoskooppi -näyttelyn tarkoituksena onkin vapauttaa tieteen käsittelemät aiheet kaavoista ja yhtälöistä siten, että kaikki voisivat saada ymmärryksen siemenen. Luopioisten taidekesän avannut Muodonmuutos ry:n toiminnanjohtaja **Outi Nummi** kuvaili, kuinka yhdistyksen

Yksityiskohta Tiina Poutasen teoksesta Kurkiverkko.

Taiteilija Nina Pörnin teoksen pohjana on energia. Kirjapiirin keskellä on kriittinen piste, jossa sijaitsee myös toivomuslähde: kirja, johon katsoja saa kirjoittaa toiveensa. Näyttelyn jälkeen Pörn polttaa toivomuskirjan, jotta toive saisi vielä lisäsyäyksen toteutua.

tavoitteena on ollut tieteen ja taiteen yhteen kietominen.

– Niin tieteeseen kuin taiteeseenkin kuuluu halu tutkia elämää, vaikka metodit ovatkin erilaisia. Silloin kun nämä kaksi yhdistetään niin syntyy jo aika hieno kuva, Nummi luonnehti avajaistilaisuudessa.

”Se Luopioinen”

Luopioisiin kuvien äären saapui myös tapahtuman avajais-

puheen lausunut Tampereen taidemuseon johtaja **Taina Myllyharju**. Hän totesi olevansa erittäin vaikuttunut Muodonmuutos ry:n toiminnasta.

– Muodonmuutos ry on ansiokkaasti hakenut uusia muotoja tieteen popularisointiin, tällä kertaa kuvataiteen kanssa ja kautta. Yrityksiä ymmärtää elämää ja ympäröivää maailmaa on tehty yhyttämällä kuvataiteilijoita, näyttelijöitä, ekologeja ja kosmologeja monitaiteelliseen kommunikointiin, Myllyharju kuvaili puheessaan.

Lisäksi Luopioinen sai Myllyharjulta muutenkin vuolaasti kehuja osakseen. Hänen mukaansa Luopioinen erottuu edukseen niin Pirkanmaalla kuin koko Suomenkin mitta-kaavassa.

– Aluetaidemuseoiden kouksissa saan usein todeta, että ”sitten täällä on vielä se Luopioinen”, Myllyharju kertoo innostuneena.

Taiteen totuus

Avajaistilaisuuden puheessaan Myllyharju pohti vielä tieteen, totuuden ja kauneuden suhteita toisiinsa. Hän totesi, kuinka

tieteessä on aina kyse kovista tosiasioista, mutta taiteessa niitä ei aina välttämättä kunnoiteta.

Tämä seikka välillä kyseenalaistaa sitä, onko taiteella oikeutta totuuden kuvaamiseen, vai jääkö se sittenkin aina toiseksi tieteelle.

Myllyharjun mukaan taide ja totuus eivät kuitenkaan ole erotettavissa.

– Kun totuus astuu taidetokseen, se tulee näkyviin kauneutena, Myllyharju mietiskeli filosofi Martin Heideggerin sanat mielessään.

Luopioisten taidekesä paljastaa kauneuden lisäksi myös sen, että totuuksia on enemmän kuin vain yksi. Kesän näyttelyn 16 taiteilijaa on jokainen tuonut Luopioisiin mukaanaan oman totuutensa. Totuus näyttättyykin Luopioisissa kuin kaleidoskooppi: jokaiselle katsojalle hiukan eri näkökulmasta.

Taiteilijan muusat

Vaikka Totuuden kaleidoskooppi -näyttelyn tarkoituksena on käsitellä tieteen aihioita taiteen keinoin, ei Luopioisten näyttelyä olisi syntynyt ilman tieteilijöiden

mukanaoloa: kesän näyttely on syntynyt yhteistyössä Suomen kovimpien kosmologien Syksy Räsänen ja Kari Enqvistin kanssa.

Yhteistyö alkoi, kun viime kesänä teoreettisen fysiikan dosentti Syksy Räsänen luonoi Mikkolan Navetalla pimeästä aineesta. Räsänen osallistui myös viikonlopun mittaiselle Muodonmuutos ry:n Taiteilija-tieteilijä-leirille.

Näyttelyn taiteilijoista **Tiina Poutanen** on toden teolla syventynyt kuluneen vuoden ajan Enqvistin ja Räsänen tutkimuksiin.

– He ovat vaikuttaneet töihini huomattavan paljon, tustuin heidän materiaaliinsa ja lähettelimme sähköpostia syksyn ja talven ajan, Tiina Poutanen kertoo.

Yhteistyön avulla Poutanen käsikirjoitti kuunnelman, jonka pohjalta luotiin nyt Jyvämakasiinissa esitettävä kuunnelma.

Askel pimeyteen

Jyvämakasiinin taideteoksessa kohtaavat kaikki näyttelyn osat maailman kaikkeutta luotaavaksi kokonaisuudeksi. Kokonaisvaltainen teos pu-

huttelee niin monilla taiteen ja tieteen eri keinoilla, että makasiinista pois astuessaan tuntuu siltä, että omaan korvaan olisi juuri kuiskutettu maailman salat ja mysteerit.

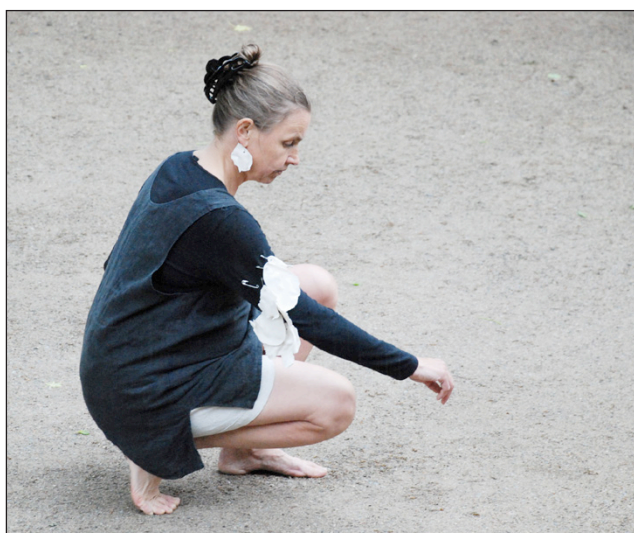
Ja mikä hämmästyttävintä, kuultu ei ole villiä mielikuvituksen laukkaa, vaan tieteen sanomaa – tosin taiteen avulla vielä upeasti esitettyä. Mikkolan Navetan pihamaalla vastaan tullut **Taina Myllyharju** on samaa mieltä.

– Jyvämakasiini todella yllätti minut, se on näyttelykokonaisuuden kruununjalokivenä, hän toteaa innostuneena.

Pieniä ja suuria jalokiviä on ripustettu ympäri Mikkolan Navetan pihamaata, kun Totuuden Kaleidoskooppi -näyttely nähdään Jyvämakasiinissa lisäksi Luhtiaitoissa, Navettakalleriassa ja Pyttingissä sekä keskelle pihamaata pysäköidyssä pakettiautossa.

Tiede, taide ja totuus tähtineen odottavat viesteineen Luopioisissa. Niiden näkemiseksi ja kuulemiseksi on vain uskallettava hivenen raoittaa verhoa ja ottaa ensimmäinen askel pimeyteen.

IRENE RIIHIMÄKI

Tanssitaiteilija Päivi Järvinen tanssi paljain jaloin yltyvässä sateessa käsivarressaan Tajia Ahosen keramiikkaa. Tanssin aikana keramiikan palaset hakkautuivat rikki ja sirpaloitumisen äänet soivat sateen kanssa.